

Collectorium

bonis vel malis. sicut noīat duplex celum
empyreū vbi boni. et aereū vbi demones q
mystice dicunt volucres celi. Solatiū
causant in nobis decē spūs inspirationum
vīl instinctū sicut aliquā p spīsanctū illa
bētem aut habitū causantē sic ab angelo bo
no m̄l̄t̄pliciter. sic a malo angelo. sic a celo.
sic ab elementis circūstātib⁹. sic a xp̄lerōe
naturali. sic a cōp̄letione accidentalī. sic ab
habitib⁹ cognitīne potētīe. sic ab habitib⁹
affectione. Et in his dīb⁹ verū est. q̄ diligen
tib⁹ deū oēs inspiratōes iste coopan̄k in bo
nū dep se vīl p accidēs. reprobis autē om̄ia
tādē dep se vīl p accidēns cedūt i malū. nec
p̄ regulā tradi generalis. sed q̄ solatiū i do
mino p̄solet. Solatiū causant in nob ho
mines q̄ angelor̄ officiū nomēq̄ sortiunt̄.
vt doctores et plati et offerētes p solatio li
bros sc̄tos. neccō vītātē ordinare pponen
tes. Solatiū puenire p̄ diligentib⁹ deūz
a sex differētis positōis sursum. deozuz. an
te. retro. ad. cr̄is. et a sinistr̄. P̄ siderādo glo
riam. infernū. p̄cīa p̄terita. picula futura. p
spitatem et aduersitātē. Solatiū nōnūq̄
a desolatōe q̄si p antiparastasim et vice cotis
generāt̄. hoc i Jacob timente frātrē Esau.
hoc i multipli sc̄tor̄ claruit passiōe. So
latiū sepe a tentatōnū angustiis roboratur
quod senserat q̄ dicit. Dū anxiaret̄ cor meū
in petra exaltasti me Etrurus. fm multitu
dine dolorū i corde meo psolatōes tue letifi
carūt aniam meā. Et christ⁹. Tristitia ve
stra vertet in gaudiū. Solatiū causa ē ali
quādo fuga solatiū sicut econuerso q̄rere ni
mis solatiū p̄sertim corpale/impedit spūa
le. ppter hoc psalmista. Renuit p̄solari ania
mea memor fui dci et delectat̄ sum. Sola
tiū aliqd̄ inter beatitudines. aliqd̄ inter fru
ctus. aliqd̄ inter virtutes et dona numerat̄.
sicut par luct⁹ et patiētia. Solatiū solatio
freqnter opponit. nec se mutuo patiūt. quē
admodū de carne et spū notatū ē. Solati
um freqnter impedit a p̄solatiōib⁹ aut p̄sola
ri volentib⁹. alioq̄n nō dirissit Job. Lōso
latores onerosi vos estis. Solatiū q̄ fine
querat expedit cognoscere et exide bonitas
ipi⁹ vīl malicia moralis seu ḡtuia cognosca
tur. cū finis sit forma vītū si bon⁹ est. dfor
mitas vicioz. Solatiū q̄rēdū est pncipa
liter ppter deū. vt hūilius tumeat̄. feruent⁹
diligat̄. et alaci⁹ honoref. Sic agebat pro
phera loquēs optabūd̄ deo. Letet̄ cor me
um vt tumeat nomē tuū. Solatiū quere

re p̄t hō ppter se nō tñ pncipaliter s̄ sub dō
sicut inclinanit psalmista cor suū ad facien
das dī iustificatōes in eternū. ppter retribu
tōnem. Solatiū ppter se pncipaliter q̄re
re est tale solatiū q̄le docebat et q̄rebat epicu
rus hō ad se referens oīa et schētēs. Solati
ū media. qualia norat i eplis seneca epicu
rū posuisse vīl aristipū cū lectorib⁹ landa
bilia sunt in multis si ad verū finē solatiū v̄
terent̄. vt prudenter declinare nocīua. nemī
nem ledere. fortiter ferre q̄ necessitas affer.
p̄temnere mortē. frugaliter v̄vire. cupidi
tib⁹ impare. diligere pauprātē. et ita d̄ plu
rimis. Solatiū epicuri nō poterat adipi
sci sine luctu. dolore vīl tristitia. et hoc ppter
innatā sensualitatis et cupiditatis vehemē
tiā q̄s vīl rep̄mēre v̄lsanare. tristitia est. sed
in rep̄mēdo languor maior. Solatiū qđ
libet i hac vita suspectū esse deb̄z. qđ nō lu
ctui iunctū vel in luctu fundatū ē. Hinc li
ber Ezechielī tradit⁹ habebat cū carmine
solatiū lamentatiōes et penalitatis et pecca
ti. Solatiōz fines quales a mūdanis p̄
stituunt̄ non cōsolatōnem sed desolationē
inducunt̄. similiter et finis qualē stocci p̄sti
tuebant̄. aut falsus aut impossibilis de ima
ginario quodā honesto siue dō vero. So
latiū cūnslib⁹ laudabilis exemplar dedit chri
stus tam actiue q̄s passiue. et post eum beata
mater sua ab infantiā v̄sq̄ ad mortem in su
ma paupertate spiritus. summa mititate.
matio luctu. vehemētissima esurie et siti in
sticie. summa misericordia et miseratōe pu
rissima cordis mūdicia. et in trāquillissima
pace. Solatiū christi sequitur suo modo
qui christū induit. hoc est qui sibi sicut ex
emplari viuendo cōformat̄. neq̄ enim tali de
rit angelus de celo cōfortās cum dum fa
ctus erit i agonia. Quisquis ergo tristatur
aspiciat hoc exemplar et psallat̄ bono animo/
exultans ad gaudentē christū et cum lamē
tante plangēs. quod docuit sub p̄abola p̄
erorū sedentū in foro et clamantū coequa
libus. Lecinim⁹ vobis et nō saltat̄. lamē
tauim⁹ et nō plāxistis.

Finis

Magistri Johānis
de Besson cancellarii parisienſ sacre theolo
gie doctoris christianissimi collectorii sup
Magnificat incipit.

Collectorium

sup magnificat p̄ticulas h̄z expositas. nō semp eodez or dñe q̄ sunt i cātico neq̄ sub codē stili genere. sed vario p̄t se fragmētorū appositio p̄ sportas. r̄. offerebat. Tōrdez em tracratū h̄z p̄ncipales Deniq̄ pl̄ma re peries i fragmētis. q̄ diuersis i sportis recō dita. vñ in s̄nia saporē ostēdunt. Qui capit accipiat p̄ sua qualibet voluntate. b̄ndicēte deo. multiplicāte. distribuente. satiāte. Pr̄imus tractatus post proemiū dr̄amatic⁹ ē. seu p̄ dialogū. z h̄z notulas. l. fm quas patet materia. Tractatus sc̄ds dr̄amaticus su per cātico marie. de exultatione sp̄is p̄tinet notulas. lxxiiij. Tractat⁹ tertius. dr̄amaticus ē in cantico marie de respectōe humili tatis sue p̄ notulas cētum viginti. Iūgi vo possent opuscula de oculo triplici. et de vna p̄ciosa margarita. z de oculo sp̄uali. z de tri plici visione dei. z considerationes. r̄. de con cordia theologie mystice cū scholastica. sed alibi collocant i collectorio. vii. sportarum. Tractat⁹ q̄rt⁹ p̄ dr̄ama seu dialogū d̄ marie b̄ficiatōe sup illud. Ecce em ex h̄ beataz me dicent oēs generatōes p̄ notulas. lxxvij. Tractatus q̄ntus p̄ dr̄ama seu dialogū. quō fecit marie magna q̄ potens ē. Ubi p̄ ma partitio ē. si maria passionabiliter moue bat p̄ notulas. l. Alia p̄tio ē sine dialogo. de sc̄rō noīe dei. vbi de triplici noīe dei p̄ no tulas. lxiij. Poss̄ huic materie d̄ noticia dei que ē sc̄m nomen eius. iungi duplex centi logium. De receptō vñ. Alterz de modis significādi. Sed alibi posituz ē vtrūq; i col lectorio septē sportarum. Tractat⁹ tertius dr̄amaticus sup q̄nto versu. Et misericordia eius z. De lamēto Marie. et detimore dei. Et super eius misericordia finalis dēp catio p̄ notulas centū. Iungi initiū qddaz tāgens modū expositōis moral' seu tropolo gice lamentationū hieremie. Tractat⁹ septi mus prosaic⁹ p̄ncipalit̄ de mēte cordis et co gnitōe dei sup illo q̄nto v̄su. fecit potētiaz. p̄ notulas cētum q̄nginta. Tractatus octa vius p̄ dr̄ama seu dialogū. p̄tiones habz quattuor. Pr̄ima de depositione potētū p̄ impulsū demoniorū p̄ notulas. xlviij. Se cunda p̄tio de custodia angelorū z fallachis demonū. p̄ notulas centū. l. Tercia p̄tio d̄ septē modis generalibz angelice custodie. p̄ notulas. lxxxiij. Quarta p̄tio p̄ soliloquii

vbi de custodia angelorū. p̄ notulas. l. Fit etiā mētio d̄ cētilogio sup impulsibz. qđ seor sum alibi ponit i collectorio septē sportarū. Tronus tractat⁹ sup illud. Esurientes z. Zponit p̄ncipalit̄ de eucharistie sac̄o p̄ q̄n. q̄ p̄tōes. Pr̄ima p̄tio p̄ dialogū pcedit p̄ notulas cētum. Sc̄da p̄tio p̄ soliloquiū de laudibz sac̄i altaris. et vt digne suscipiat̄ exhortatio. p̄ notulas centū. Tercia p̄tio p̄ soliloquii querit̄ ad mariā. p̄ notulas. l. Quarta p̄tio p̄ soliloquii q̄si narratiū de p̄tēplatōibz marie sup hoc sac̄o. z p̄ncipali ter de. r̄. bonis ei⁹ q̄bi replenit̄ esurientes. p̄ notulas centū cū additōe. r̄l. theoreumatū de vnitate. Quinta p̄tio p̄ soliloquii exhortatoria hui⁹ sac̄i p̄ notulas. l. Sūt in sūma q̄tuor cētilogia notulaz q̄bi iūgi posset cētilogii de cā finali. occasione hui⁹ b̄ndicti sacramēti p̄positū. qđ alibi positū ē i collectorio. vii. sportarū. Tractat⁹ decim⁹ sup v̄su. Suscepit isrl̄ p̄uez suū z. Est aut̄ i ipo du plex p̄tio. Pr̄ia fit p̄ dialogū p̄ notulas. lxx. Altera fit q̄si p̄ soliloquii z meditātōes. per notulas. lxx. Tractat⁹ vndecim⁹ sub du plici p̄tōne sup illo v̄su. Sicut locut⁹ ē ad p̄ies. Pr̄ima p̄tio de p̄tēplatōibz marie su per locutōe dei p̄ pp̄has. z matime p̄ seipsaz incipiēdo ab euāgelica narratōe iuxta cōpilatōz nouis factā. q̄ d̄ vñ ex q̄tuor. p̄ notulas. r̄l. sub rubrica p̄ma. In p̄ncipio erat v̄bū. Unū dat̄ intelligi q̄ntuz sup reliq̄s sermo p̄tēsor ē poss̄. Sc̄da partitio d̄ vira solita ria iohis. q̄si sup rubrica sc̄da. denūciatōne iohis z habitatōe i deserto. Sūt i hac p̄tōe tres particule. iuxta triplicē modū mani festādi vitā solitariā. p̄tinet notulas cētum. Tractatus duodecim⁹ i p̄sona marie per soliloquii summātim colligēs sensuz cātici hui⁹ cāticoz marie. p̄ notulas cētū q̄si p̄ psal teriū decies decacordū supadditis his duo bus v̄sicul̄ ab ecclia freqūtatis. Silia p̄ri et filio. Sicut erat i p̄ncipio z. Spectat ad hancmateriā cētilogiū de gloria. Querat̄ i collectorio septem sportarum.

Sequitur proemiū

Anticum marie tractaturus i L solatiū p̄elegatiōnis mee v̄ gentis in occasum (vtinaz felic maturinū / carens respere sub sequatur) Decreui pcedere p̄ dialogū more didascalico. quale Socrates qualem plato socratez introducens tenuit.

Bg

Tractatus primus

Poterit et hic noster procedendi modus non
minari dragnosticus. qualis ascribitur cantus/
canticorum. qualis insuper cōmodus est can-
tis vel eulogis amorosis. Qd ecclesiastica
attestat exhortatio que de virginibus canit.
Ante thorum huius virginis frequentate no-
bis dulcia canticum dragnatis. Sic igitur te fa-
uente beatissima virgo super omnes amas.
amabilis et amata. sit hoc initium pro dragma-
ta nouasque distinctum. Magnificat anima
mea dñm. Coccoquunt duo fratres. Junio-
r/instar discipuli interrogas. Senior/ma-
gistrum locum retinet et nomen. ambo solitu-
nis. non solitarie/directores.

Bequitur versus
Lancellarii parisiensis. quod propter missum opere
suo super Magnificat post proemium.
Se Lugdine tua fratres solant in urbe.
Dū de quolibet est sermo frequens in eis.
Junior et senior. hic celestinus. et iste
Theologus. plaudens iunior hec loquitur
Junior
Ecce bonū fratres et iocundum simile esse
Idem quos vterus parvus dies peperit.
Senior

Fraternalis amor cor nō necet in unum
Firmet et hoc unum. gratia Christi tua.

Junior
Carne quidē frater meritis pro atque magis
Sunt data quenobis oca grata vides.
Senior

Oca post diros conflictus atque pcellas
Dat deus atque locutus littore nos placido.

Junior
Enphas ē viuas parere dare/ reddere voces
Fert mens de studiis querere multa tuis.

Senior
Quare vices reddā. Lenit fastidia sermo
Est sua solamen garrula vox senibus

Junior
Discipulus vocer ergo tuus. tu iure magis
Commoda doctrine. talia noia sunt.

Senior
Discipulus tu sis magis illius/ esse magis
Qui vetat hic solus corda docere pot.

Junior
Hoc sub doctore. meus enim potes esse magis
Plantans atque rigans. crescere Christus dabis.

Senior
Det poterit ille. pete de quilibet ut fuit olim
Theologus mos hoc querere/mox aliud.

Junior

Gratulo. et modicū placidū mihi/ taliter aptus
Sermo peregrinis. sit Jesus in medio
Senior

Promisit. faciet tale; da te modo/ qualem
Se dedit in templo. simus docendo sequar.

Bequitur primus tractatus dragnosticus super Magnificat ma-
gistrum Johannis de gerson cancellarii parisieni. habens notulas quinquaginta.

Magnificat aia mea dñm. Dic
scipulus. Dic dico te quod pacto beata et pulcherrima mu-

lierum. post saturationem Elizabeti. post exultationem Johanni

ni in utero. post collaudationem quod crediderit erumpens in iubilum/cepit a magnificatio dei cantum suum/dicere. Magnificat aia mea dominum.

Gratulatur quod mihi feceris tum sciedi studio. cum solato desiderio. dum solos nos hic enomuit scuiles repetas velut in scopulū.

Benedictus deus quod nos in pacato solitudinis atrio collocavit. Dic Gratulatum et illud mihi subueniet. quoniam madauit dominus in aduersitate nostro canticum ei.

Suma quod miseriae inveniabilitate medicina est obliuio. Digneris glaudate nos te Christo sacra. quod non ingrata beneficium dei more profici mori canticum edidisti. Nonas eius in exordio et dicere. Magnificat anima mea dñm.

Taliter olim maria soror moysi in medio iuuenientrum tympanistria. Taliter dauid rex inclitus. unde maria regali ex progenie exulta resulget. Taliter alii plebs ad dei magnificationem eruperunt. ut est illud. Latent domino. gloriola eius magnificatus est. Et illud. Magnus dominus et laudabilis nimis. cum ceteris in archano corde marie profunde collocatis. Sicut et accepit nouissime permissione angelica de filio nascituro. Hic erit magnus inquit. Denique non erat. quod fecerat sibi magna quod potes est. Magnus dominus et magna virtus eius. virtus altissimi quod obubricuit sibi. et sapientie eius non est numerus. Quia veritas est illa quod magna est. et proualeat testimonio omnium per Esdras plato. Discipulus. Uenit in Emanus propter istum quod ratione dicatur magnificari deus. cum penitus nec augeti valeat nec minui.

Dic. Hesitas non intelligens scripturas quemadmodum dominus a creatura magnificat. non in augmentum sui in se. sed quod magnus est per dictum. canit et laudat. aut certe quod magnificat animam. cui magna facit qui potens est. Nam quos iustificauit hos et magnificauit. Num quid parum tibi videtur magnificata beata.